

Juryrapport

Jan Brouwer Scriptieprijs 2023 – Taal- en literatuurwetenschappen

Niklas Abel MA, Rijksuniversiteit Groningen

Transfer oder kein Transfer – das ist hier die Frage.

Der Effekt der Psychotypologie und der impliziten Instruktion auf das Bewusstsein für positive syntaktische L1-L3-Transfermöglichkeiten bei niederländischen Lernenden des Deutschen als Drittsprache

De jury voor de Jan Brouwer Scriptieprijs Taal- en literatuurwetenschappen 2023 kreeg twaalf interessante en uitstekende scripties aangeboden, die laten zien dat het vak ook onder MA studenten op een hoog niveau wordt beoefend. De onderwerpen van de scripties lagen in vijf gevallen op het terrein van de taalwetenschappen, en in zeven gevallen op het terrein van de literatuurwetenschappen in brede zin. Onder die laatste waren er dan drie scripties die zich richtten op de modernere periode, en vier op de oudere. De jury zag zich voor de lastige taak gesteld om in deze breedte aan onderwerpen en bij een zeer hoge kwaliteit van alle voorgedragen scripties tot een keuze te komen.

Die keuze is uiteindelijk gevallen op de scriptie van Niklas Abel met de titel ‘Transfer oder kein Transfer – das ist hier die Frage. Der Effekt der Psychotypologie und der impliziten Instruktion auf das Bewusstsein für positive syntaktische L1-L3-Transfermöglichkeiten bei niederländischen Lernenden des Deutschen als Drittsprache’. De scriptie is geschreven aan de Rijksuniversiteit Groningen onder begeleiding van Gregory Poarch en Marije Michel, die de scriptie beloonden met een 9. Niklas Abel rondde met deze scriptie zijn MA summa cum laude af.

Niklas Abels scriptie start bij de observatie dat leerlingen in het middelbaar onderwijs in Nederland zich vooral laten leiden door hun kennis van het Engels bij de verwerving van het Duits. Dat is opvallend, want het Duits vertoont veel meer overeenkomsten met het Nederlands, bijvoorbeeld in de woordvolgorde. In een slim uitgedachte onderzoekopzet onderzoekt Niklas Abel wat het effect is wanneer leerlingen in de lessituatie indirect worden geconfronteerd met de overeenkomsten tussen het Nederlands en het Duits. Hij vindt dan dat leerlingen zich door deze aanpak, enigszins tegen de verwachting in, niet direct bewuster worden van deze overeenkomsten, maar dat ze de overeenkomsten onbewust juist wel oppikken en daardoor beter gaan presteren.

De jury was om verschillende redenen bijzonder onder de indruk van deze scriptie. De scriptie heeft een uitdagende vraagstelling, de onderzoekopzet is origineel, het onderzoek wordt voorbeeldig uitgevoerd, en de scriptie is helder en leesbaar geschreven. De jury was verder bijzonder gecharmeerd van het feit dat de scriptie ook aanbevelingen voor het onderwijs bevat. Daarmee scoort de scriptie dus hoog in alle stappen van het uitgevoerde onderzoek, van opzet via uitvoering tot valorisatie.

Ondanks de moeilijke keuze die de jury moest maken, kent zij de Jan Brouwer Scriptieprijs voor Taal- en literatuurwetenschappen met volle overtuiging toe aan Niklas Abel.

Prof. dr. P.C. (Kees) Hengeveld, hoogleraar theoretische taalwetenschap Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. A.P.M.H. (André) Lardinois, hoogleraar Griekse taal en cultuur en vice-decaan faculteit der letteren Radboud Universiteit Nijmegen

Prof. dr. A. (Ann) Rigney, hoogleraar algemene literatuurwetenschap Universiteit Utrecht

De jury vergaderde op 8 december 2022 via Zoom onder leiding van KHMW-directeur Mr. M. (Mieke) Zaanen. Tevens was ter vergadering aanwezig Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, secretaris natuurwetenschappen KHMW.